

L'ART DEL DIA

Pregó per al Dia Internacional de l'Art

Centre Cultural La Mercè, Girona, dissabte 8 d'abril de 2017

Joan Casellas

Notícies

Diverses agències internacionals han informat dels successos següents:

Gaudí en vaga de fam

Antoni Gaudí, que tothom creia mort l'any 1926, ha reaparegut a Tòquio a l'edat de 165 anys, en bon estat de salut física i mental. En roda de premsa s'ha declarat en vaga de fam indefinida fins que el seu temple quedi completament lliure de mercantilisme.

Holograma de Dalí nu interfereix les telecomunicacions de Nova York

A Nova York una immensa holografia electromagnètica de Salvador Dalí nu, ancorada com un zepelí sobre l'antena de l'Empire State Building, interfereix en totes les telecomunicacions de la ciutat, inclosos els hospitals, comissaries de policia i aeroports. A través de senyals fosforescents del codi Morse aquesta sorprenent oleografia repeteix incessant: "Menys mercuri sobre l'or del meu amor".

Psicofonies mironianes causen sismes a Mallorca

De les coves del Drac estan emergint poderoses psicofonies que un equip d'experts internacional ha qualificat de *mironianes*. Les poderoses ressonàncies de les dites psicofonies han causat un terratrèmol de magnitud 5 en l'escala de Richter aquest migdia a tres quarts de dotze. En la segona rèplica s'ha enfonsat part del palau de Marivent. L'equip d'experts ha emès un comunicat en el qual s'afirma que aquestes psicofonies es poden interpretar segons el text següent:

"Mori nyap turístic o mort port turístic."

Última hora:

En la tercera rèplica produïda fa escassos minuts el palau de Marivent s'ha ensorrat completament. Cap altre edifici ha sofert danys en tota l'illa.

L'ART DEL DIA

Un pregó té quelcom de sermó, així que començaré amb una citació catòlica molt nostrada:

"Catalunya serà cristiana o no serà",

diuen que va dir el bisbe de Vic, Torres i Bages, i el lema dilema va fer fortuna. Amb perspectiva demogràfica i doble sentit Dalí li replicà, assenyadament, que de fet:

"Catalunya serà eròtica o no serà".

Actualment Catalunya és poc eròtica i tan turística que quasi no és... no debades la nostra icona turística cultural més universal és un temple expiatori en construcció, la Sagrada Família, però aquesta andròmina arquitectònica és ben catalana i artística, fins i tot en la seva perpètua inconclusió... llavors, més que davant d'un dilema, estem davant un enigma de l'ésser, que potser sols el filòsof Arnau Puig pot desentrellar.

Reunits amb motiu del Dia Internacional de l'Art, proposo un nou lema dilema:

“Catalunya serà artística o no serà”.

Fàcilment podem posar-nos d'acord en això, com en el desig d'assolir la pau mundial perpètua, ja que són bons sentiments que no comprometen a res fins que s'ha de baixar al detall per veure com ho assolim; què hem de fer, i potser encara més important, què hem de deixar de fer... (imagino que l'Arnau Puig ara diu; *oju* que aquí hi ha la clau!).

Immanuel Kant va definir l'art com una activitat desinteressada en el sentit que aquesta es produïa al marge de qualsevol necessitat de supervivència, pel pur plaer intel·lectual i sensorial, allò que ens situa per damunt d'altres éssers vius. *Els traficants de la vida dels altres* hi van veure de seguida el profit, i van assenyalar que sent així la cosa no caldrien compromisos laborals amb els artistes, que ho fan tot sense altre interès que el de l'esperit i per plaer!

Per obtenir el consentiment dels afectats es va fer un joc malabar amb el mot *art* mai vist en la història: Fins al moment *art* significava la capacitat de fer dels humans; l'artifici! Tots érem artistes, uns mecànics, aquells que feien coses amb les mans, i els altres uns liberals, aquells que feien coses amb l'intel·lecte. Els pintors i escultors estaven en la banda dels mecànics. Atès que els lliberals cobraven més, a l'inici de l'edat moderna al segle XV, els pintors i escultors van reclamar de passar a la banda dels lliberals, cosa que se'ls va negar per activa i per passiva. Finalment al segle XVIII va arribar l'oferta enverinada; ni lliberals ni mecàniques; les seves arts serien *belles arts*!

Desconcertats pel tripijoc i adulats per la idea d'estar més enllà dels mecànics i els lliberals i ser bells i genials, els artistes vàrem caure de quatre potes en l'engany passant a ser els primers falsos autònoms de la història. De Rubens com a predecessor a Picasso com a alumne avantatjat, desenes d'artistes triomfaven (alguns *post mortem* com Van Gogh) enfront de centenars i milers que no... A mitjans del segle XX i davant la superproducció d'*obres mestres* s'albirà un nou negoci; els museus d'art modern que creixen en progressió geomètrica de desenes a centenes i a milers sense que això afectés en gaire o res la vida quotidiana dels artistes vius.

Avui celebrem l'art i el posem al davant de qualsevol discurs social, econòmic i polític amb lletres grosses; DALÍ, GAUDÍ, MIRÓ... (busco dones amb dimensió turística —però no les trobo: Frida Kahlo, Suzanne Duchamp, Elsa Von Freytag-Loringhoven, Maruja Mallo, Àngels Santos, Olga Sacharoff... potser de les arts escèniques i encara; Isadora Duncan, Joséphine Baker, Margarita Xirgu...), doncs això; DALÍ. GAUDÍ. MIRÓ. Mirem, gaudim i ens delim per l'art però no sabem com es produeix, en quines condicions laborals els artistes, comissaris i agents culturals el fan possible. Tenen drets laborals els artistes? La societat necessita el seu treball?

Que els artistes vivim de l'aire és cosa ben sabuda: “Respiro dolçament l'aire de la vida / repòs de les cinc / quietud de l'aigua / i a dins meu hi sou tots / tots els qui heu sigut abans que jo / i tots els que vindran...”, diu Fina Miralles al número 1 de la revista *Al Jardí*. Alguns artistes s'han declarat com a *respiradors* i

d'altres com Yves Klein han provat de viure literalment en l'aire. Viure suspesos en l'aire i nodrits per l'aire és la nostra virtut.

Circulen rumors que la Conselleria de Cultura de la Generalitat està treballant en un projecte científic per aconseguir que, efectivament, els artistes puguin viure exclusivament de l'aire. Aquest projecte s'aplicarà de forma experimental als artistes que no aconseguen generar ingressos propis suficients i serà condició *sine qua non* per a tots els sol·licitants de beques i ajuts econòmics, de sotmetre's voluntàriament a aquest programa durant un mes...

Hi ha una obra d'Esther Ferrer molt adient respecte a tot plegat; és la Cadira ZAJ, una cadira qualsevol amb un rètol que diu: "Segui i quedí's assegut fins que la mort els separi". Ho entenc com una broma múltiple però també com un manifest antiproductivista, no sols perquè en ser específicament *una cadira qualsevol* tothom pot reproduir fàcilment pel seu gaudi aquest *ready-made*, sinó perquè ens indueix a la idea que per fer art no cal fer massa coses ni objectes únics. No hem de perdre de vista que el tripijoc de les Belles Arts va sorgir en sintonia amb la incipient revolució industrial, promotora del cronòmetre, la divisió del temps, de l'espai i de les especialitats humanes.

Els problemes dels artistes no són altres que els de la humanitat: un excés de producció, un abús en l'acumulació i una mala funció en la distribució. Ja fa alguns anys (bastants) que economistes assenyats parlen que cal decreixer i distribuir. Artistes com Ester Xargay ho canten; renda bàsica i decreixement. Ja ho deien els taoistes i alguna sàvia de per aquí: "menys fer i més ser i més que tenir, gaudir, fluir, *respirar l'aire dolç de la vida...*"